

در گفت‌وگو با مدیرکل نظارت بر خدمات عمومی شبکه‌های توزیعی و اقتصادی سازمان حمایت عنوان شد

کاهش قیمت ۳ هزار قلم کالا پس از درج نرخ کارخانه



تولیدکننده / ایران

هر سال، بهمن ماه اوج رشد قیمت‌ها بود. شرکت‌ها قبل از سال جدید، قیمت‌ها را تغییر می‌دادند. لذا یکی از مزایای طرح درج قیمت تولیدکننده (که اکنون مردم می‌توانند لمس کنند)، جلوگیری از رشد قیمت در ماه جاری بود. اکنون به ذهن هیچ توزیع کننده‌ای هم خطور نمی‌کند که به سمت افزایش قیمت برود، برعکس به دنبال کاهش قیمت هستند تا رضایت مردمی و سازمان حمایت از مصرف کنندگان جلب شود. خبر خوب این است که با اجرای طرح درج قیمت تولیدکننده روی کالاها، بیش از ۳ هزار قلم کالا در ۱۰۰ گروه کالایی از ۳ تا ۵۳ درصد کاهش قیمت داشته‌اند. به عنوان مثال، آب معدنی ۱.۵ لیتری که ۶ هزار تومان قیمت مصرف کننده داشت، اکنون با توجه به شرکت‌های تولیدکننده بین ۲ هزار ۷۰۰ تومان تا نهایت ۳ هزار و ۵۰۰ تومان است. اگر کل شبکه توزیع بخواهد نهایت سود را که ۲۷.۷ درصد است بگیرد، قیمت آب معدنی ۴ هزار و ۵۰۰ تومان می‌رسد لذا قیمت ۶ هزار تومان گرانفروشی بود. آب معدنی نیم لیتری ۴ هزار ۲۰۰ تومان، بین هزار و ۵۰۰ تا ۲ هزار و ۱۰۰ تومان شده است. حتی با سوده‌های قانونی (۲۷.۷ درصد) قیمت آب معدنی به ۲ هزار و ۷۰۰ تومان می‌رسد. در گزارش‌های استانی موردی به ما اعلام نشده که قیمت آب معدنی بیشتر از ۲ هزار و ۱۰۰ تومان باشد. بر این اساس با اجرای طرح درج قیمت تولیدکننده تنها در یک قلم کالا، کاهش قیمت حداقل ۳۰ درصدی اتفاق افتاده است. از دیگر کالاهایی که کاهش قیمت زیادی داشته‌اند می‌توان به نوشابه، آیمپوه، شویوندها و سلولزی اشاره کرد اما کالاهایی که مشمول قیمت گذاری بودند مانند ماکارونی درصد کاهش قیمت بین ۳ تا ۴ درصد بوده است. همه کالاها کاهش قیمت را تجربه کردند.

با آنکه حدود دوماهی است که از طرح درج قیمت تولیدکننده می‌گذرد اما هنوز آثار این اتفاق در فروشگاه‌ها لمس نمی‌شود، علت چیست؟
برخی از شرکت‌ها می‌خواستند که از این فضا سوء استفاده و با قیمت بالا کالا را وارد بازار کنند اما ما اجازه چنین کاری را ندادیم. بدین جهت به مرور زمان همه آثار طرح ملی درج قیمت تولیدکننده را روی کالاها خواهند دید. در حقیقت کم عرضه کردن کالا از سوی برخی از شرکت‌ها باعث شد که مردم به سرعت تأثیر این امر را در فروشگاه‌ها ببینند. در حال حاضر تمام شرکت‌های توزیع کننده کالا توجه شدند و بر اساس روش جدید قیمت گذاری کالاها در بازار را دنبال می‌کنند.

این طرح اکنون به تمام فروشگاه‌ها رسیده است؟
بله؛ طبق گزارش‌هایی که بازرسان ارائه کردند خیلی از فروشگاه‌های زنجیره‌ای محصولات دارند که با درج قیمت تولیدکننده است. این امر به سپرمارکت‌ها هم رسیده است.

بدین جهت با درج قیمت تولیدکننده روی کالاها، می‌توان از نوسان قیمت کاست و اجازه نداد که برخی‌ها با انبار کردن کالاها، سود ببرند. هدف دولت سیزدهم این است که جلوی رانت و سودهای میلیاردی برخی از توزیع کنندگان را بگیرد.

آیا این رویه باعث کاهش قیمت کالاها در بازار خواهد شد؟
جلوی نوسان قیمت‌ها گرفته خواهد شد و از طرفی کاهش قیمت هم اتفاق خواهد افتاد. به عنوان مثال در حال حاضر تولیدکننده لنت ترمز خودرو را با قیمت ۵۰ هزار تومان به توزیع کننده می‌فروشد، اما قیمت این کالا در بازار ۲۴۵ هزار تومان است و این قیمت تحت هیچ شرایطی قابل قبول نیست. قیمتی که می‌توان با ۲۰ درصد سود خرده فروشی در نظر گرفت نهایت ۶۰ هزار تومان است. لذا با اجرای درج قیمت تولید کننده روی کالا، هم مردم از قیمت واقعی کالا مطلع می‌شوند و هم اینکه توزیع کنندگان مجبور می‌شوند با سود منطقی کالا را وارد بازار مصرف کنند. اوایل اجرای این طرح، توزیع کنندگان مخالف بودند اما در نهایت و با کمک تولیدکنندگان به سمت عملیاتی شدن این پروژه رفتیم. متأسفانه برخی از تولیدکنندگان قیمت کالاها را دلخواهی تعیین می‌کردند و مردم با چالش رشد قیمت مواجه می‌شدند.

طی این مدت لنت ترمز، روغن موتور خودرو و فیلتر روغن هم مشمول طرح درج قیمت تولیدکننده شده است، نمایندگان خودروسازان اجرایی خواهد شد؟
قطعاً این امر شامل تمام بخش‌ها می‌شود؛ بدین جهت خودروسازان می‌توانند پدکی که می‌فروشند و نمایندگی‌های خودروسازان مکلف شدند در فاکتور قیمت ارائه به مشتری، قیمت تولیدکننده و میزان سودی را که روی آن گرفته شده است قید کنند.

با اجرای طرح درج قیمت تولیدکننده، چقدر قیمت‌ها شفاف‌تر خواهد شد؟
قطعاً این امر شامل تمام بخش‌ها می‌شود؛ بدین جهت خودروسازان می‌توانند پدکی که می‌فروشند و نمایندگی‌های خودروسازان مکلف شدند در فاکتور قیمت ارائه به مشتری، قیمت تولیدکننده و میزان سودی را که روی آن گرفته شده است قید کنند.

چنین شرایطی توزیع کننده مجبور است ابتدا بررسی‌های لازم را انجام دهد و سپس نسبت به رشد قیمت اقدام کند.

آیا توزیع کنندگان کالا در برابر اجرای این طرح مقاومت می‌کنند، به گونه‌ای که نتوان پروژه درج قیمت را عملیاتی کرد؟
خیر، تحت هیچ شرایطی چنین اتفاقی رخ نخواهد داد. با توزیع کنندگان جلسات متعددی داشته‌ایم تا آنها نسبت به انجام این امر توجیه شوند. از آنجا که روی کالاها سرمایه‌ای قیمت درج نمی‌شود، توزیع کنندگان این نوع کالاها را در حد انبوه خریداری و در انبارهای خود نگهداری می‌کنند. چرا که هر افزایش قیمتی که سراغ مواد اولیه می‌آید، عملاً باعث می‌شد که قیمت کالاها سرمایه‌ای که در انبار توزیع کنندگان وجود داشت، بالا برود. البته همین امر هم سبب انباشت کالاهایی چون یخچال، تلویزیون، ماشین لباسشویی و... شده بود. با این اتفاق دیگر شبکه توزیع نسبت به خریدهای وسیع اقدام نخواهد کرد و تمام خریدها منطقی می‌شود. کالاهای توزیع کنندگان برای ۷ الی ۸ ماه کالا خریداری نمی‌کنند و خریدها در حد یک ماه خواهد بود، چرا که می‌دانند هر میزان هم که کالا خریداری کنند و نگه دارند، هیچ نفعی نخواهند برد.

چالش اینها عمدتاً مربوط به عدم شناخت از پروژه درج قیمت تولیدکننده است. از آنجا که تولیدکنندگان توزیع کنندگان اطلاعات این امر را نداشتند و بر اساس تصورات ذهنی خودشان این مهم را قضاوت می‌کردند نگاه‌شان این گونه بود که طرح درج قیمت تولیدکننده، مناسب نیست؛ اما با برگزاری جلسات تخصصی و بیان ابعاد این پروژه تولیدکنندگان و توزیع کنندگان کالا همراه شدند.

یک موضوع دیگری هم وجود داشت که برخی از توزیع کنندگان مخالف اجرای درج قیمت تولیدکننده بودند، به عنوان مثال تولیدکننده‌ای فیلتر تولید می‌کرد و بعد از یک‌ماه با افزایش قیمت دلار مواجه می‌شد که در راستای آن قیمت مواد اولیه فیلتر بالا می‌رفت، همین امر عاملی می‌شد تا هر فیلتری که در بازار وجود داشت افزایش قیمت پیدا کند، سر هر موضوع دیگری هم چنین اتفاقی رخ می‌داد و سود و هزینه‌های خرده فروشی این کالاها که از گذشته در بازار توزیع شده بود، گران می‌شد. بدین جهت درج قیمت تولیدکننده یک عامل جدی در برابر چنین اتفاقی است و امکان تغییر قیمت کالا توزیع شده به حداقل می‌رسد. بر این اساس دیگر براحتی نوسان قیمت کالاها رخ نمی‌دهد. در

تا مصرف کنند ۲۱ درصد است. در مورد لوازم خانگی این فرمول متفاوت است. به گونه‌ای که سود و هزینه‌های عمده فروشی لوازم خانگی کوچک ۴ درصد و سود و هزینه‌های خرده فروشی ۱۰ درصد است و در نهایت حداکثر سود قابل اضافه شدن از کارخانه تا مصرف کننده ۱۴.۴ درصد بعلاوه هزینه حمل بین شهری است. انواع لوازم خانگی بزرگ نیز سود عمده فروش ۳ درصد و سود خرده فروش ۷ درصد محاسبه شده است که مجموع آن ۱۰.۲ درصد بعلاوه هزینه حمل بین شهری است. بدین جهت سود خرده فروش لوازم یدکی خودرو ۱۵ درصد و عمده فروش ۳ درصد است که در نهایت سود این بخش به علاوه هزینه حمل بین شهری ۱۸.۴ درصد است.

عمده چالش‌هایی که تولیدکنندگان و توزیع کنندگان کالا در این حوزه دارند، چیست؟
چالش آنها عمدتاً مربوط به عدم شناخت از پروژه درج قیمت تولیدکننده است. از آنجا که تولیدکنندگان توزیع کنندگان اطلاعات این امر را نداشتند و بر اساس تصورات ذهنی خودشان این مهم را قضاوت می‌کردند نگاه‌شان این گونه بود که طرح درج قیمت تولیدکننده، مناسب نیست؛ اما با برگزاری جلسات تخصصی و بیان ابعاد این پروژه تولیدکنندگان و توزیع کنندگان کالا همراه شدند.

یک موضوع دیگری هم وجود داشت که برخی از توزیع کنندگان مخالف اجرای درج قیمت تولیدکننده بودند، به عنوان مثال تولیدکننده‌ای فیلتر تولید می‌کرد و بعد از یک‌ماه با افزایش قیمت دلار مواجه می‌شد که در راستای آن قیمت مواد اولیه فیلتر بالا می‌رفت، همین امر عاملی می‌شد تا هر فیلتری که در بازار وجود داشت افزایش قیمت پیدا کند، سر هر موضوع دیگری هم چنین اتفاقی رخ می‌داد و سود و هزینه‌های خرده فروشی این کالاها که از گذشته در بازار توزیع شده بود، گران می‌شد. بدین جهت درج قیمت تولیدکننده یک عامل جدی در برابر چنین اتفاقی است و امکان تغییر قیمت کالا توزیع شده به حداقل می‌رسد. بر این اساس دیگر براحتی نوسان قیمت کالاها رخ نمی‌دهد. در

درج قیمت تولیدکننده روی کالاها اکنون چه شرایطی دارد؟
از روز ۲۳ بهمن ماه ۵۳ قلم کالای دیگر به طرح درج قیمت تولیدکننده روی کالا، اضافه می‌شود. این امر ابلاغ شده و تولیدکنندگان باید از تاریخ یاد شده قیمت تولیدکننده را روی کالاها درج کنند. هماهنگی درج قیمت تولیدکننده انجام شده و امیدواریم تولیدکنندگان بدون چالش این مهم را عملیاتی کنند.

طرح درج قیمت تولیدکننده تا چه زمان مشمول تمام کالاهای مشود؟
اکنون به مراحل آخر رسیده‌ایم و فقط دو مرحله باقی مانده است. یک مرحله ۲۳ بهمن انجام می‌شود و مرحله آخر که تمام کالاها را شامل می‌شود اواسط اسفندماه خواهد بود. بر این اساس تا پایان سال جاری تمام کالاها مشمول طرح درج قیمت تولیدکننده خواهند شد.

در دوره چقدر کدام کالاها شامل خواهد شد؟
از ۲۳ بهمن فرآورده‌های گوشتی، لوازم خانگی کوچک، قطعات و مجموعه‌های خودرو، صنایع غذایی، انواع چپیس و فرآورده‌های حجیم شده بر پایه ذرت، بیسکویت، شیرینی و شکلات، چای، حبوب، لوازم خانگی بزرگ و لوازم صوتی تصویری باید قیمت تولیدکننده را روی کالاها خود درج کنند.

حداکثر سودی که با این روش توزیع کنندگان و خرده فروشان می‌توانند بگیرند چقدر است؟
حداکثر مبلغی که حلقه‌های توزیعی می‌توانند از تأمین کننده تا مصرف کننده بگیرند مجموع ضریب سود پخش سراسری و سود خرده فروشی است. به عنوان مثال درج سود و هزینه‌های پخش سراسری در انواع حبوبات، فرآورده‌های پروتئینی، غذای نیمه آماده و انواع کیک ۱۰ درصد و سود و هزینه‌های خرده فروشی این محصولات ۱۲ درصد است و حداکثر درصد قابل اضافه شدن به قیمت در کارخانه تا مصرف کننده ۲۳.۲ درصد است. برای چای، آجیل و خشکبار سود خرده فروشی و پخش سراسری هر کدام ۱۰ درصد و حداکثر سود از کارخانه

جزئیات عملکرد بودجه در دولت سیزدهم
رشد ۴۹۴ درصدی درآمدهای نفتی در ۵ ماه اخیر
از زمان استقرار دولت جدید عملکرد بودجه سال جاری بهبود یافته به طوری که کل منابع عمومی ۱۷۷ درصد و درآمدهای نفتی ناشی از فعال شدن دیپلماسی اقتصادی ۴۹۴ درصد افزایش یافت.

به گزارش فارس، با روی کار آمدن دولت سیزدهم اقدامات اصلاحی در رابطه با بودجه سال ۱۴۰۰ کلید خورد. بودجه دولت یکی از متهمان اصلی تولید تورم در جامعه محسوب می‌شود که بنا به سبب منابع و قطعی بودن مصارف، دست‌اندازی به منابع غیر بودجه‌ای باب شده است و قطعاً ریشه آن در دولت و مجلس باید خشکانده شود.

رویه غلط افزایش سقف بودجه در مجلس
یکی از رویه‌های غلط و انحرافی، افزایش سقف بودجه‌های سنواتی در مجلس است. نمایندگان بنا به دغدغه‌ها و مسائلی که دنبال می‌کنند منابع و مصارف بودجه را افزایش می‌دهند. آن بخش از منابعی که پایدار و واقعی باشد به ارتقای شفافیت و عملکرد بودجه کمک می‌کند اما در سال‌های اخیر صرفاً برای تراز شدن دخل و خرج به اشتباه ارقام کاغذی و توهمی در بودجه گنجانده شد که نتیجه آن عدم تحقق و تشدید کسری بودجه و بالا بردن سطح توقعات بوده است و دولت بنا به وظیفه و اجرای قانون، دست به استقراض از طریق افزایش پایه پولی می‌زند که در نهایت تورم را به جامعه تحمیل می‌کند.

عملکرد اقدام اصلی بودجه در ۵ ماه استقرار دولت رئیسی، نشان دهنده توفیق نسبی دولت در این اقدامات است. در پایان آذرماه سال جاری نسبت به تیرماه منابع بودجه ۱۷۷ درصد رشد کرد. تا پایان آذرماه ۱۳۵ هزار میلیارد تومان اوراق اسلامی فروخته شد که رشد ۱۰.۸ درصدی نسبت به عملکرد دولت قبل دارد در مقابل نیز تملک دارایی‌های مالی ۵۵۲ درصد رشد نشان می‌دهد.

پرداخت‌های عمرانی تسریع شد
همچنین حدود ۷۳ هزار میلیارد تومان اعتبار به طرح‌های عمرانی یا هم‌نام تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اختصاص یافت که افزایش ۲۴ درصدی نسبت به عملکرد دولت قبل تا پایان تیرماه دارد.

رشد ۱۶۰ درصدی درآمدهای مالیاتی
درآمدهای مالیاتی با رشد ۱۶۰ درصدی و درآمدهای نفتی و با وجود رشد ۱۵۰ درصدی و واگذاری دارایی‌های مالی، سهم کسری بودجه واگذاری دارایی‌های مالی از منابع، با کاهش ۳ واحد درصدی به ۳۲.۲ درصد رسیده است.

کنترل هزینه‌ها با وجود بالا بودن مطالبات
با وجود فشارهای هزینه‌ای ناشی از همسان‌سازی دستمزدها و کمک‌های معیشتی و کروئایی و رشد ۱۰ درصدی اعتبارات هزینه‌ای در دوره ۵ ماه استقرار دولت، سهم این اعتبارات از مصارف به ۸۰ درصد رسیده است که ۴ واحد درصد بیش از دوره ۴ ماهه سال جاری بود.

افزایش ۴۹۴ درصدی درآمدهای نفتی با وجود تحریم‌ها
فعال شدن دیپلماسی اقتصادی و دور زدن تحریم‌ها باعث شد واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای یا هم‌نام منابع نفت و فرآورده‌های نفتی که برای سال جاری ۳۴۹ هزار میلیارد تومان مصوب شده از زمان استقرار دولت ۴۹۴ درصد رشد کند. یعنی آنکه به حدود ۷۰ هزار میلیارد تومان رسید. عملکرد این بخش تا پایان تیرماه در دولت روحانی ۱۱.۷ هزار میلیارد تومان بود.

استقرار از بانک مرکزی، ۳۰ درصد کاهش یافت
ضمناً پوشش هزینه‌های جاری توسط درآمدهای عمومی بهبود یافته و به ۶۴ درصد رسیده که بیش از ۵.۲ واحد درصد بیشتر شده است. همچنین در این مدت، تراز عملیاتی دارای کسری بیشتری شده است، البته استفاده از نتخواه گردان خزانه برای تأمین کسری منابع، حدود ۴۹ درصد نسبت به ۴ ماه ابتدای سال کاهش یافته که بیانگر عدم استقراض از بانک مرکزی برای جبران کمبود منابع بودجه عمومی است. در همین رابطه نیز وزیر اقتصاد و رئیس سازمان برنامه و بودجه گفته بودند برای نخستین بار در شهریور ماه استقراضی صورت نگرفت. به نظر می‌رسد این روند در چند ماه اخیر ادامه داشته است.

رویکرد جدید برای اجرای بودجه سال ۱۴۰۱
در تداوم سیاست‌ها و اقدامات اصلاحی، مهم‌ترین اقدام بودجه‌ای دولت، تدوین لایحه بودجه سال آینده را باید مبنای چهار محور رشد اقتصادی با تمرکز بر ارتقای بهره‌وری، ثبات اقتصادی، عدالت محوری و تغییر ساختار بودجه و تأمین مالی اقتصاد مورد توجه قرار داد. در بودجه سال ۱۴۰۱ تأکید اصلی بر تحقق رشد اقتصادی با نرخ ۸ درصد است. برای تحقق هدف مذکور و اصلاحات بودجه دولت برنامه‌ها و فعالیت‌هایی نظیر تشکیل صندوق‌های توسعه استانی، توسعه صادرات غیرنفتی کاهش ۵ درصدی مالیات‌های شخص حقوقی غیر دولتی، بخش تولیدی و تداوم اجرای مصوبات‌های خودروسازان نظام مالیاتی، بویژه قانون «پایانه‌های فروشگاه‌ها و سامانه مؤدیان» برای گسترش پوشش چتر مالیاتی و همچنین تعریف پایه‌های جدید مالیاتی و تلاش برای بهبود فضای کسب و کار، افزایش بهره‌وری و مهم‌تر از همه کاهش هزینه‌های تولید از طریق ثبات در بازار ارز و افزایش صادرات را هدف گذاری کرده است. در این مقوله، کنترل تورم و رشد نقدینگی همراه با اصلاح نظام بانکی، انضباط مالی و نظارت همه جانبه بانک مرکزی بر بانک‌ها ضروری است.

اصلاح نظام بانکی
به علاوه، در تدوین بودجه توجه قرار گرفته است. اصلاح نظام بانکی‌ها بخصوص یارانه کالاهای اساسی، نهاده‌های کشاورزی، انرژی، بهداشت و درمان با جهت‌گیری شفافیت و حذف رانت، حمایت از تولید و عدالت و مولدسازی دارایی‌های دولت از مهم‌ترین اقدامات اصلاح ساختار بودجه است. در خصوص تمرکززدایی به قابلیت‌های سرمایه‌گذاری استان‌ها توجه خاص شده است و تعیین نوع سرمایه‌گذاری مبتنی بر آمایش سرزمین و توانایی‌های استان‌ها و تبدیل صندوق امید به صندوق‌های توسعه استانی برای حرکت تولید مد نظر است. بدین ترتیب، منابع و مصارف بودجه عمومی دولت پیش‌بینی شده است.

مقایسه ارقام لایحه با قانون سال جاری
در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰، افزایش ۴۶ درصدی درآمدهای عمومی (و رشد ۶۲ درصدی درآمدهای مالیاتی) همراه با رشد ۵ درصدی اعتبارات هزینه‌ای، منظور شده است که موجب افزایش ۱۹۳ واحد درصدی پوشش اعتبارات هزینه‌ای از طریق درآمدهای عمومی و کاهش ۳۵ درصدی کسری تراز عملیاتی شده است.

مدیریت فروش اوراق مالی
همچنین فروش ۳۶ درصدی اکتا به فروش اوراق مالی اسلامی، رشد حدود ۱۰ درصدی درآمدهای نفتی، رشد ۴۳ درصدی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از نقاط قوت لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ است. در صورتی که لایحه بودجه سال آینده در مجلس دچار تغییرات اساسی نشود، می‌توان امیدوار بود که بیش از ۹۵ درصد از منابع و مصارف مندرج در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ تحقق خواهد یافت.